

Monitoring

DIERGEZONDHEID

PAARD

Jaarverslag
Helpdesk Paard
2020

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Monitoringssystematiek	5
3	Cijfers 2020	6
4	Trends en bevindingen vanuit de Helpdesk Paard	8

Uitgave:

Royal GD 2020

Telefoon 0900-1770

info@gddiergezondheid.nl

www.gddiergezondheid.nl

Ontwerp:

Onis creatieve communicatie

Opmaak:

Drukkerij Ovimex

Redactie Jaarverslag Helpdesk Paard

Redactie Jaarverslag Helpdesk Paard

Carlijn ter Bogt-Kappert, Kees van

Maanen, Marianne Sloet van

Oldruitenborgh-Oosterbaan, René van

den Brom, Anita Werkman, Linda van

den Wollenberg.

Bemensing aan de telefoon:

Kees van Maanen (GD), Marianne Sloet

van Oldruitenborgh-Oosterbaan (fD),

Mathijs Theelen (fD), Cornélie

Westermann (fD), Lieuwke Kranenburg

(fD), Linda van den Wollenberg (GD).

De resultaten in deze publicatie mogen niet zonder schriftelijke toestemming van de auteurs worden verwerkt of gebruikt (bijv. in wetenschappelijk onderzoek), tenzij sprake is van citatie. Op citaten is auteursrecht van toepassing.

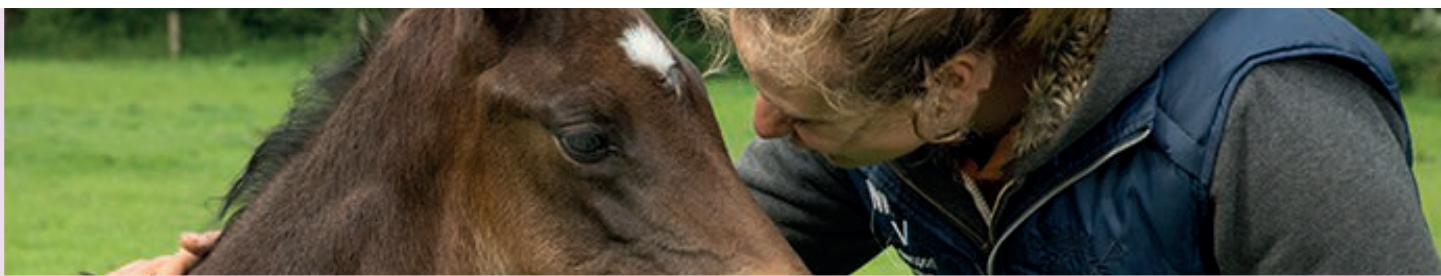
1. Voorwoord

Voor u ligt het “Jaarverslag Helpdesk Paard 2020”. Royal GD vervult in deze helpdesk een centrale rol in nauwe samenwerking met de faculteit Diergeneeskunde (fD). Experts van Wageningen BioVeterinary Research (WBVR) zijn zo nodig beschikbaar voor ruggenspraak. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ondersteunt deze monitoring financieel.

De Helpdesk Paard, voor en door dierenartsen, is in 2014 opgezet door GD in samenwerking met de toenmalige Groep Geneeskunde Paard (GGP), nu Clusterbestuur Paard van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), het toenmalige Centraal Veterinair Instituut (CVI), nu Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) en de faculteit Diergeneeskunde (fD). De Helpdesk Paard heeft als doel om te komen tot uitwisseling van informatie tussen dierenartsen over infectieuze aandoeningen bij het paard om zo inzicht te krijgen en te houden in de actuele paarden-dierziektesituatie in Nederland. Daarbij gaat het zowel om endemische als om niet-endemische aandoeningen. De verkregen informatie vanuit de Helpdesk wordt vervolgens gedeeld met dierenartsen die zijn geïnteresseerd in paardengezondheidszorg. De Helpdesk is niet het officiële meldpunt voor meldingsplichtige aandoeningen, dit is ingericht bij de NVWA. Het landelijke dierziektenmeldnummer van de NVWA is 045-5463188, dit nummer is 24/7 bereikbaar. De Helpdesk Paard draagt bij aan het opsporen van nieuwe aandoeningen en niet-endemisch in Nederland voorkomende aandoeningen en het signaleren van veranderingen in het voorkomen van bekende aandoeningen.

De naamsbekendheid van de Helpdesk Paard is de afgelopen jaren flink toegenomen, GD, fD en daarmee de Helpdesk dragen op deze wijze sterk bij aan het opvangen van “opmerkelijke” signalen uit het veld. Praktiserende dierenartsen worden met enige regelmaat gewezen op de mogelijkheid om de Helpdesk Paard in te schakelen. Bovendien worden bevindingen regelmatig teruggekoppeld, niet alleen naar dierenartsen en paardenhouders maar ook naar andere stakeholders. Het interactieve karakter zorgt voor een doorgaande expertise opbouw bij de bemensing van de Helpdesk. Ervaringen uit andere diersectoren laten zien dat een dergelijke helpdesk de basis vormt van een goede monitoringssystematiek.

Informatie die bij de Helpdesk Paard binnenkomt wordt geanalyseerd en geïnterpreteerd binnen GD, waarbij zo nodig ook andere disciplines worden betrokken zoals pathologie, bacteriologie en epidemiologie. Daarnaast vindt er regelmatig (telefonisch) overleg plaats tussen GD en medewerkers van de fD die de Helpdesk Paard bemensen. Daarnaast vindt er tweemaal per jaar een breed Gezondheidsoverleg Paard plaats, waarin relevante bevindingen uit de Helpdesk Paard ook gedeeld worden. Het Clusterbestuur Paard van de KNMvD wordt van bijzondere bevindingen op de hoogte gehouden. Mocht vaker of acuut overleg gewenst zijn bij een bijzondere of ingewikkelde casus of bij een spoedgeval dan is het contact tussen GD, fD en eventuele andere partijen snel en mede door deze samenwerking in het Gezondheidsoverleg Paard laagdrempelig.

2. Monitoringsystematiek

Opzet

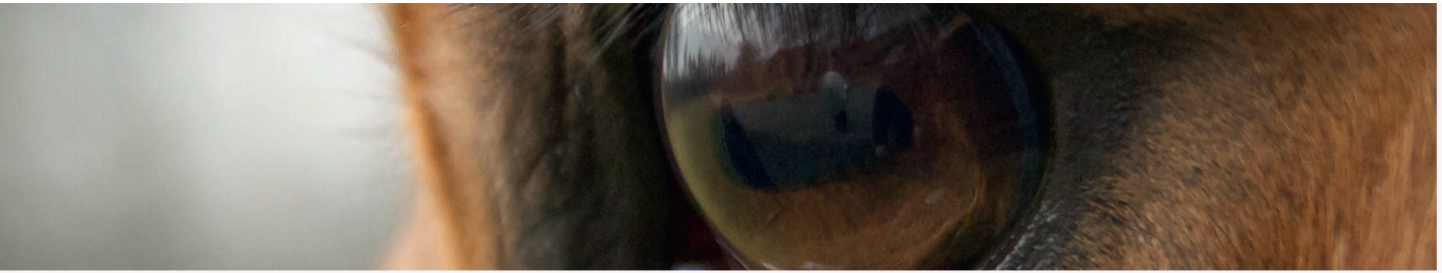
Op initiatief van de Sectorraad Paarden (SRP), de voormalige GGP, nu Clusterbestuur Paard van de KNMvD en het toenmalige ministerie van Economische Zaken (EZ), nu ministerie van LNV, is gestart met de Helpdesk Paard. Deze helpdesk is bedoeld om te komen tot uitwisseling van informatie tussen dierenartsen over infectieuze aandoeningen en symptomen die verband kunnen houden met infectieziekten bij het paard om zo inzicht te krijgen in de actuele dierziektesituatie in Nederland en om dierenartsen te voorzien van actuele informatie over infectieziekten. Tegelijkertijd biedt het centrale telefoonnummer de mogelijkheid om informatie uit het veld snel te bundelen zodat de sector, indien nodig, direct stappen kan ondernemen.

De Helpdesk Paard wordt bemenst door specialisten van GD en fD en is op werkdagen te bereiken via 0900-7100 000 (optie 5 paard). Tussen 15.00 en 17.00 uur is het mogelijk om direct met een specialist te spreken. De klantcontact administratie van GD is daarnaast de hele dag bereikbaar om telefoontjes op te vangen en dierenartsen te verwijzen naar de Helpdesk van 15.00 tot 17.00 uur. Bij spoed wordt geprobeerd eerder een specialist aan de telefoon te krijgen.

In het kader van de monitoring van infectieuze aandoeningen bij paarden werd een helpdesk opgezet, zoals omschreven in het projectplan 'Samen werken aan paardengezondheid' van de SRP. Dit plan heeft als doel om de gezondheid van paarden in Nederland te bevorderen en om verspreiding van endemische infectieziekten en insleep van nieuwe infectieziekten in te perken, te voorkomen dan wel vroegtijdig te signaleren. De in dit plan opgenomen helpdesk heeft als doel om te komen tot uitwisseling van informatie tussen dierenartsen over infectieuze aandoeningen bij het paard om zo inzicht te krijgen in de actuele dierziektesituatie in Nederland. Daarbij gaat het zowel om endemische aandoeningen als bijvoorbeeld rhinopneumonie, droes en contagieuze equine metritis als om niet-endemische aandoeningen als bijvoorbeeld equine infectieuze anemie, Westnijlvirus en Afrikaanse paardenpest.

De helpdesk is niet het officiële meldpunt voor meldingsplichtige aandoeningen, dit is ingericht door de NVWA. Bij verdenkingen van meldingsplichtige aandoeningen attendeert de helpdesk de beller op de noodzaak om contact op te nemen met het officiële meldpunt van de NVWA.

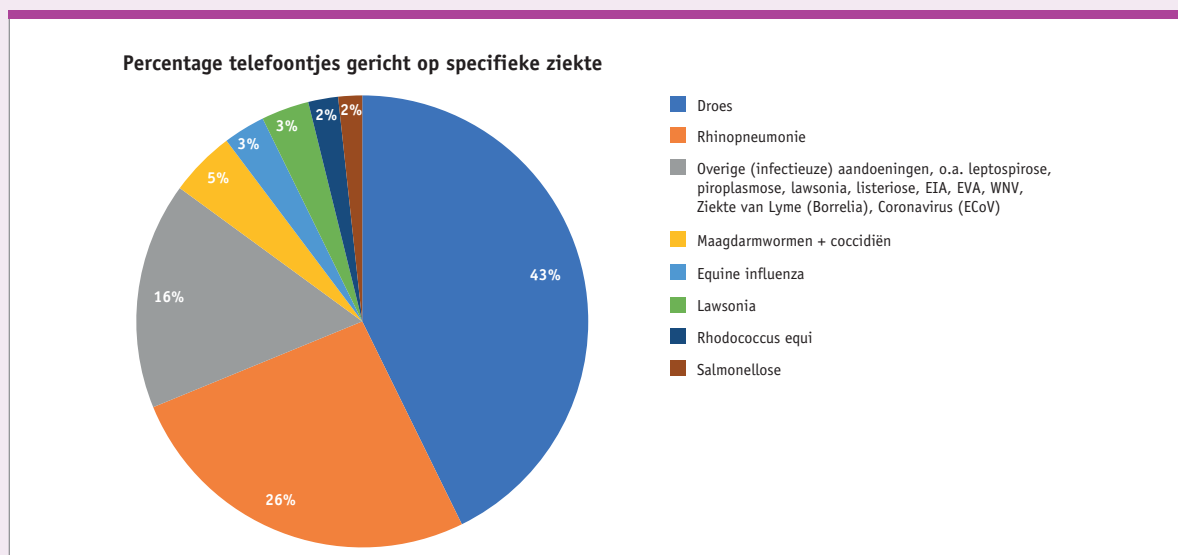
De verkregen informatie vanuit de Helpdesk Paard wordt op diverse manieren gedeeld met dierenartsen die geïnteresseerd zijn in paardengezondheidszorg. Zo worden, mede in samenwerking met de fD, interessante casussen en ontwikkelingen op het gebied van infectieziekten beschreven in het GD katern van de Hippische Ondernemer en worden regelmatig updates en artikelen geschreven in andere bladen zoals GD Veterinair, de Paardenkrant, het Tijdschrift voor Diergeneeskunde, Dier-en-Arts en internationale bladen. Daarnaast wordt informatie verstrekt door middel van cursussen en andere nascholingsactiviteiten, zoals de Actualiseringscursus Paard, de Klinische Avonden Paard (KAP) en GD Academy cursussen over onderwerpen zoals droes, rhinopneumonie, rhodococcose en equine coronavirusinfecties. Tevens wordt informatie uitgewisseld met het kennisnetwerk dierenartsen en de leden van de Monitoring and Surveillance working group van de Federation of European Equine Veterinary Associations (FEEVA).

3. Cijfers 2020

In 2020 hebben de medewerkers die de Helpdesk Paard bemensen 405 vragen binnen gekregen en afgehandeld. De onderwerpen van de vragen zijn in onderstaande tabel en figuren weergegeven. De percentages in onderstaande tabel geeft aan hoeveel vragen er over het betreffende onderwerp gesteld zijn. Deze percentages zijn dus niet één op één te vertalen naar de mate van voorkomen van de aandoening.

Gericht op specifieke ziekte	
Droes	43%
Rhinopneumonie	26%
Equine influenza	3%
Lawsonia	3%
Maagdarmwormen + coccidiën	5%
Rhodococcus equi	2%
Salmonellose	2%
Overige (infectieuze) aandoeningen, o.a. leptospirose, piroplasmose, lawsonia, listeriose, EIA, EVA, WNV, Ziekte van Lyme (Borrelia), equine coronavirus (ECoV)	16%
TOTAAL	100%

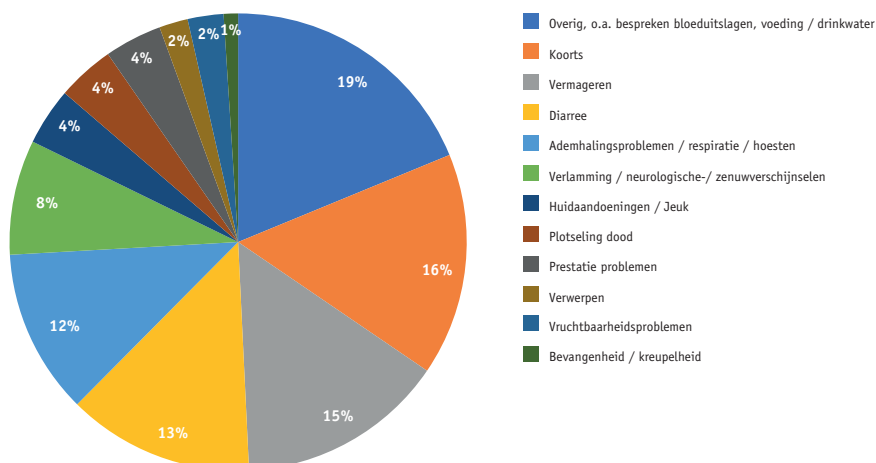

Probleemgericht

Ademhalingsproblemen / respiratie / hoesten	12%
Bevangenheid / kreupelheid	1%
Diarree	13%
Huidaandoeningen / Jeuk	4%
Koorts	16%
Plotseling dood	4%
Prestatie problemen	4%
Verlamming / neurologische-/ zenuwverschijnselen	8%
Vermageren	15%
Verwerpen	2%
Vruchtbaarheidsproblemen	3%
overig, o.a. bespreken bloeuitslagen, voeding / drinkwater	19%
TOTAAL	100%

Percentage telefoontjes probleemgericht

4 Trends en bevindingen uit de Helpdesk Paard

Hieronder worden de meest voorkomende infectieuze en enkele niet-infectieuze aandoeningen uit 2020 nader toegelicht.

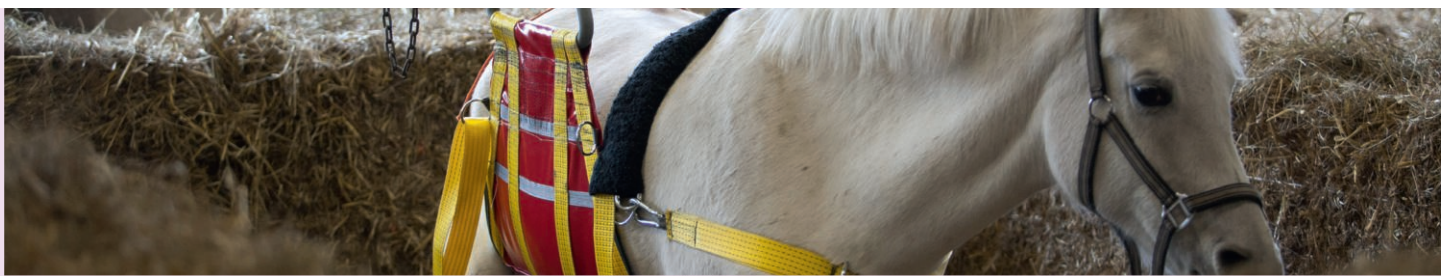
Droes

Droes is een aandoening die wordt veroorzaakt door *Streptococcus equi* subsp. *equi*. Na een incubatietijd van 3-14 dagen zijn over het algemeen koorts en sloomheid de eerste klinische symptomen die kunnen worden waargenomen. Door de pharyngitis die ontstaat kan het zijn dat het paard slecht wil eten en drinken, moeite heeft met slikken en in sommige gevallen de hals gestrekt houdt. Palpatie van de keel kan dan een pijn en/of hoestreactie oproepen. Purulente neusuitvloeiing is een symptoom dat regelmatig in het verloop van droes wordt gezien, maar het meest typische verschijnsel is natuurlijk de lymfeknoopzwellings. Dit betreft meestal de submandibulaire en/of retropharyngeale lymfeknopen, soms de lnn. parotis en de craniale cervicale lymfeknopen en incidenteel andere lymfeknopen. In dat geval spreken we over verslagen droes. Deze lymfeknopen kunnen vervolgens gaan abcederen, het eerste teken daarvan is warmte en pijnlijkheid. Het dikke kapsel dat zich over het algemeen vormt, zorgt ervoor dat vaak pas één tot vier weken na infectie het abces doorbreekt, waarbij dikke gele pus vrijkomt. Dit kan naar buiten toe zichtbaar worden, maar kan ook uit de neus (of bij hoesten zelfs uit de mond) komen als het de retropharyngeale lymfeknoop betreft die naar de luchtzak is doorgebroken en daar empyeem heeft veroorzaakt. De ernst van een droesinfectie hangt af van een aantal factoren: de immunstatus van het paard, de virulentie van de droesstam, de hoeveelheid bacteriën (inoculum) waaraan het paard was blootgesteld en de duur van die blootstelling.

Droes was ook in 2020 voor de Helpdesk Paard met stip het meest besproken onderwerp. De aandacht voor droes neemt duidelijk toe en ook in de social media worden droesuitbraken regelmatig voor het voetlicht gebracht door paardenhouders en paardenbedrijven. Soms kan de diagnose niet onmiddellijk gesteld worden of worden droesachtige beelden veroorzaakt door een andere bacterie (zoals *Streptococcus equi* subspecies *zoepidemicus* en *Actinomyces denticolens*).

Gezien de frequentie waarmee droesuitbraken in Nederland nog steeds voor problemen zorgen en het aantal vragen over droes dat bij de helpdesk binnen kwam is in 2018 op veler verzoek en mede mogelijk gemaakt door MSD Animal Health de "Leidraad droes" gepubliceerd. Naast deze leidraad is ook de review met alle literatuur beschikbaar, die de basis en de onderbouwing voor deze leidraad bevat. Bij vragen over droes aan de Helpdesk wordt ook regelmatig verwezen naar de Leidraad droes (auteurs dr. Kees van Maanen (GD), drs. Linda van den Wollenberg (GD), drs. Esther Siegers (fD) en prof. dr. Marianne Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan (fD) en gepubliceerd in 2018 in Dier-en-Arts) als praktisch naslagwerk voor dierenartsen in het veld.

In 2020 werd deelgenomen aan een internationaal project (SES: Surveillance of Equine Strangles) waarbij vanuit diverse landen droes meldingen met bijbehorende epidemiologische informatie wordt ingevoerd op een website en tevens stammen kunnen worden opgestuurd voor zogenaamde whole genome sequencing. Het nader typeren van kiemen is een belangrijk onderdeel om de epidemiologie van ziekten beter te kunnen duiden. In dat kader is door GD ook meegewerkt aan een grote internationale studie over de moleculaire epidemiologie van droes die in 2021 gepubliceerd is.

In 2020 is de Universiteit Utrecht gestart met een promotie-onderzoek naar de dynamiek van droes (en rhinopneumonie) infecties (Understanding the dynamics of *Streptococcus equi* transmission in horses and the impact of interventions through mathematical modelling). In dit onderzoek wordt onder andere het reproductiegetal (R_0) van *Streptococcus equi* en EHV-1 infecties bepaald door middel van meta analyse en modellering van gepubliceerde uitbraken. Vervolgens zal gepoogd worden om de impact van allerlei interventies te kwantificeren, wat van grote waarde kan zijn voor de kosten-baten analyse van controle en preventie maatregelen.

Rhinopneumonie

Equine Herpesvirussen type 1 en 4 (EHV-1 en EHV-4), de veroorzakers van rhinopneumonie, komen wereldwijd voor. Meestal resulteert een infectie met dit virus bij het paard in een verkoudheid, met als mogelijke ziekteverschijnselen koorts, hoesten, een waterige neusuitvoeiing, verminderde eetlust en dikke benen. Rhinopneumonie kent echter nog twee andere verschijningsvormen: de abortusvorm en de neurologische vorm welke op paarden en daarmee voor hun eigenaren over het algemeen duidelijk meer impact hebben. De gevolgschade van deze uitingsvormen kan voor bedrijven aanzienlijk zijn. Dit levert ook voor de betrokken dierenartsen vaak veel werk en vragen op.

In 2020 kregen met name uitbraken van de neurologische vorm van rhinopneumonie (Equine Herpesvirus Myeloencephalopathie: EHM) weer veel media aandacht. Bevestigde EHM uitbraken worden door de dierenartsen van de helpdesk na verkrijgen van toestemming van de eigenaar gemeld bij de SRP, die deze uitbraken vermeldt op haar website. In 2020 werd een pensionstal opnieuw door een EHM uitbraak getroffen (de derde maal in relatief korte tijd voor dit bedrijf). Hierop zijn bedrijfsbezoeken ten tijde van en na afloop van de uitbraak afgelegd door GD en fd.

Influenza

Na meerdere jaren waarin equine influenza niet of nauwelijks werd aangetoond in Nederland kwamen er in december 2018 diverse meldingen binnen waarbij influenza hoog in de differentiële diagnose stond en vervolgens ook werd bevestigd. Met name in de eerste helft van 2019 werden bij het GD laboratorium veel uitbraken bevestigd. Ook in 2020 werden bij GD 25 uitbraken bevestigd, waarbij het hier en in andere Europese landen nog steeds om hetzelfde clade 1 virus gaat. In Nederland en in de meeste andere landen werden en worden met name ernstige verschijnselen gezien bij niet gevaccineerde paarden en werden niet of nauwelijks ernstige symptomen gezien bij paarden die minder dan zes maanden geleden voor het laatst gevaccineerd waren. Ook werden in verschillende landen in Noord West Europa geen verschillen gerapporteerd in effectiviteit tussen de verschillende vaccins die in Europa geregistreerd zijn.

Naar aanleiding van evaluatie van deze internationale onderzoeksgegevens concluderen wij dat het initiële advies vanuit de helpdesk (in eerste instantie was dit gebaseerd op de terugkoppeling van klinische bevindingen uit het veld) om paarden in nog niet besmet milieu die langer dan zes maanden geleden gevaccineerd waren een booster-vaccinatie te geven en om niet gevaccineerde paarden een basisimmunisatie te geven, terecht is gebleken. De discussie tussen KNHS en experts van de Helpdesk Paard (en de diverse farmaceuten die in Nederland equine influenza vaccins op de markt brengen) over de basisimmunisatie (twee vaccinaties met 4 – 6 weken interval al dan niet gevolgd door een derde vaccinatie een half jaar na de tweede vaccinatie) loopt nog steeds.

LTO Nederland heeft in 2020 de website paardengriep.nl gelanceerd, waarbij paardenhouders zich kunnen aanmelden en verschijnselen passend bij equine influenza oftewel paardengriep kunnen melden.

Westnijlvirus

Het westnijlvirus (WNV) komt al geruime tijd voor in het zuidoosten van Europa en in het Middellandse zeegebied. De afgelopen jaren breidde het zich uit richting Centraal-Europa, waaronder het centrale deel van Duitsland in 2018. Verdere verspreiding naar West-Europa ligt in de lijn der verwachting.

Een infectie met het WNV kan bij paarden (en mensen) volledig ongemerkt verlopen. De infectie kan ook wat griepachtige symptomen geven: sloomheid, slecht of niet eten en een wat verhoogde lichaamstemperatuur (38.6 - 39.4°C). Bij ongeveer een derde deel van de klinisch besmette paarden treden zenuwverschijnselen op: spiertrillingen, ataxie (lopen als een dronkenman), verlammingen, rare vage kreupelheid en/of veranderingen in het gedrag. Rustige paarden kunnen heel lastig worden en lastige paarden heel rustig. In het ernstigste geval kunnen de paarden niet meer staan en sterven of moeten worden geëuthanaseerd. Deze symptomen lijken deels op die van de neurologische vorm van rhinopneumonie. Er zijn voor het paard goede vaccins beschikbaar tegen WNV, maar bij een basisvaccinatie is pas enkele weken na de tweede vaccinatie een goede bescherming opgebouwd. Daarom moet voor een tijdige bescherming ruim voor het vectorseizoen (mei – november) begonnen worden met vaccineren. Omdat ook in Nederland serieus rekening werd gehouden met het vaststellen van de eerste infecties in mensen of in dieren (muggen, vogels en paarden) werd in november 2018 tijdens een afstemmingsoverleg besloten om een multidisciplinaire werkgroep te starten om aanbevelingen te doen voor surveillance en verdere voorbereiding op een dergelijke situatie.

De werkgroep heeft de verschillende mogelijkheden voor geïntegreerde dier-mens WNV-surveillance met een gestructureerde respons en controlemaatregelen bijvoorbeeld voor bloeddonatie-veiligheid, vectorbestrijding, en communicatiestrategieën onderzocht en besproken in zeven bijeenkomsten in 2019 aan de hand van de volgende drie scenario's:

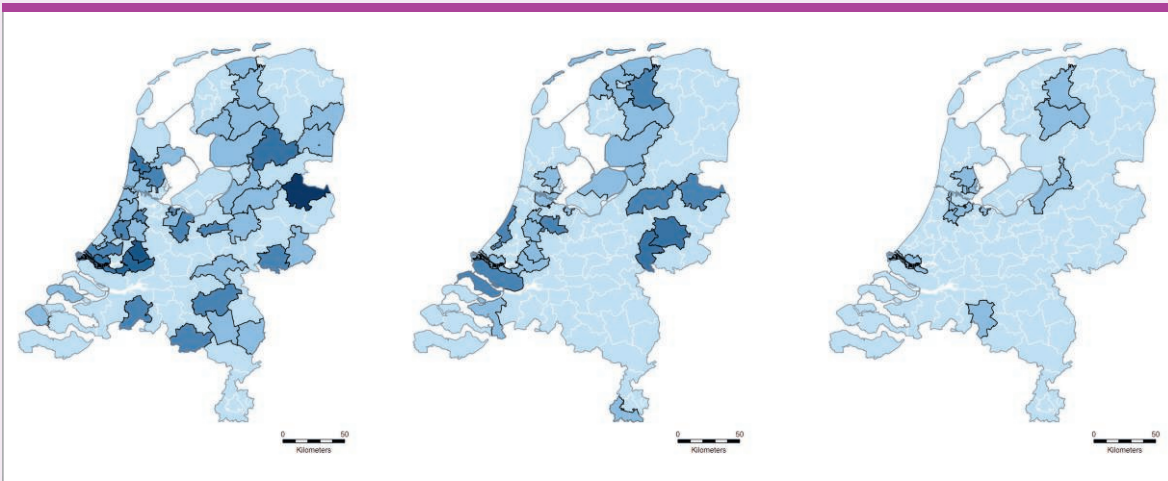
1. Preparedness fase op mogelijke introductie
2. Epidemische fase waarbij WNV circulatie in Nederland is aangetoond met signaal van:
 - a. WNV-infectie bij muggen, vogels of paarden
 - b. Autochtone humane WNV casus
3. Endemische fase

De afronding van de werkzaamheden werd begin 2020 ernstig vertraagd door de COVID-19 pandemie. De 'preparedness fase' ging in september 2020 over naar de epidemische fase toen de eerste autochtone WNV infectie in Nederland bij een wilde vogel werd vastgesteld, een resultaat uit het onderzoek van One Health PACT. In oktober 2020 werd de eerste humane infectie in dezelfde regio gediagnosticeerd. Ook bij muggen gevangen in de nabije omgeving van de eerste vogel werd het virus aangetoond. Dit gaf de gelegenheid om het virus te sequencen en te karakteriseren als een lineage 2 WNV virus die nauwe genetische verwantschap vertoonde met virussen gevonden in Duitsland. Begin november zijn er nog vijf andere besmettingen vastgesteld in de regio Utrecht en één besmetting in de regio Arnhem. In 2020 zijn in Nederland geen WNV infecties bij paarden vastgesteld.

SEIN

In juni 2019 is het programma Surveillance Equine Infectieziekten Nederland (SEIN) gestart. Dit betreft een samenwerkingsverband tussen Cluster Paard van de KNMVD (voorheen GGP) en GD en wordt mede mogelijk gemaakt door Boehringer Ingelheim Animal Health. SEIN is exclusief opgezet voor (en door) dierenartsen. SEIN voorziet de deelnemende dierenartsen van een wekelijks overzicht van bevestigde uitbraken van droes, rhinopneumonie en influenza in Nederland. Dit wordt volledig geanonimiseerd weergegeven in een e-mail alert met daarbij een kaartje van Nederland waarop het betreffende tweecijferige postcode gebied is aangegeven. Het aantal SEIN deelnemers groeit nog steeds. Er is een sterke interactie tussen SEIN en de Helpdesk Paard, aangezien er altijd contact is met de desbetreffende praktijk voor het completeren van de melding en hieruit vaak weer vervolgvragen en adviezen ontstaan. Daarnaast sluit dit programma ook internationaal aan bij vergelijkbare initiatieven in Europa zoals RESPE, Equi Focus Point Belgium en het ICC (International Collating Centre UK) en SEIN meldingen worden ook overgenomen door RESPE en ICC.

Figuur 3 Kaartjes met gekleurde postcodegebieden van SEIN meldingen in 2020 van respectievelijk droes, rhinopneumonie en influenza. De intensiteit van de kleur bepaald het aantal meldingen

Overige aandoeningen/aandachtspunten

Al in de jaren negentig van de vorige eeuw was er incidenteel een bedrijf waar veel meer cornage voorkwam dan gezien de afstamming van de betreffende hengsten te verwachten was. In de eerste tien jaar van deze eeuw was er soms een bedrijf waar de cornage (keelverlamming) zo ernstig was dat meerdere hengsten er aan stierven. De laatste paar jaar lijken er meer bedrijven voor te komen waar hengsten of merries in een koppel acuut erg benauwd worden, longbloedingen ontwikkelen en sterven.

In 2019 en 2020 hebben zich op meerdere opfokbedrijven en enkele andere typen bedrijven verschijnselen van acute benauwdheid voorgedaan als gevolg van verlamming van de keel. Er is contact met buitenlandse dierenartsen/onderzoekers in verschillende landen waar zich vergelijkbare uitbraken hebben voorgedaan. De klinische verschijnselen lijken wel op elkaar, maar er zijn ook verschillen voor wat betreft bijvoorbeeld de leeftijden en het management. Tot nu toe heeft nog niemand een oorzaak kunnen achterhalen.

Inmiddels is er een werkgroep gevormd bestaand uit direct betrokken dierenartsen en specialisten, pathologen en onderzoekers van onder meer GD en FD en heeft er een oproep in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde en in Dier-en-Arts gestaan om nieuwe gevallen te melden bij de Helpdesk Paard zodat we vroegtijdig deze bedrijven in het onderzoek kunnen betrekken.

In 2020 is ook een uitgebreid artikel waarin tien verschillende casussen beschreven worden gepubliceerd in Dier-en-Arts. Een Engelstalige versie van dit artikel is gedeeld met ons internationale netwerk. Tevens is een projectplan geschreven en ondergebracht bij Vrienden Diergeneeskunde. Eventuele nieuwe gevallen kunnen hierdoor uitgebreid worden onderzocht.

Het equine coronavirus (ECoV) staat inmiddels ook in Europa in de belangstelling. Het virus veroorzaakt met name koorts en anorexie bij volwassen paarden en wordt onder andere in de Scandinavische landen, met name in de winterperiode, regelmatig gezien en gerapporteerd. GD heeft hiervoor PCR en serodiagnostiek opgezet. Samen met FD is een ECoV antistoffen ELISA ontwikkeld, gevalideerd en gepubliceerd en hiermee zijn ook al diverse uitbraken nationaal en internationaal aangetoond. Zo is met behulp van deze test door GD de oorzaak aangetoond van een grote epidemie in IJsland waarbij met name koorts en anorexie opviel (infectious pyrexia). Indertijd is uitgebreid naar mogelijke ziekteverwekkers gezocht, behalve naar ECoV. Tevens zijn over ECoV in 2020 diverse artikelen geschreven in de Hippische Ondernemer en andere paardenbladen en is een goed bezocht webinar gehouden.

Naast infectieuze aandoeningen wordt de Helpdesk Paard ook regelmatig gebeld over metabole aandoeningen zoals PPID (Pituitary Pars Intermedia Dysfunction) of EMS (Equine Metabool Syndroom). Bij EMS speelt insuline resistentie een belangrijke rol, maar de gangbare bepaling hiervoor (namelijk het bepalen van de basale/nuchtere glucose en insuline concentratie, BIC test) is helaas een erg ongevoelige test, leidend tot veel fout-negatieve uitslagen. In een GD/PAVO project is in een groot veldonderzoek onder andere de orale sucrose test (OST) vergeleken met de BIC test, waarbij de OST test veel gevoeliger blijkt te zijn en ook heel goed uitvoerbaar in de praktijk.

Sommige dierenartsen blijven de Helpdesk Paard bellen over bloeuitslagen. Daar is de Helpdesk Paard niet primair voor bedoeld, tenzij het bloedonderzoek gericht is op het aantonen van bepaalde infectieziekten of de uitslag vragen oproept in die richting. Het bespreken van deze bloeuitslagen leidt overigens wel regelmatig tot adviezen over of vervolgonderzoek op het gebied van infectieziekten.

Conclusie

De Helpdesk Paard voorziet duidelijk in een behoefte. Het aantal telefoontjes groeit elk jaar en veel dierenartsen weten de Helpdesk Paard te vinden. Daaraan zal bijdragen dat alle specialisten die de Helpdesk Paard bemensen bekend zijn onder de paardendierenartsen en veel aandacht besteden aan communicatie via diverse tijdschriften, symposia, congressen en cursussen. De Helpdesk Paard is een typisch voorbeeld van reactieve monitoring en kan ook alleen maar functioneren wanneer er onderling vertrouwen is en de betreffende specialisten een meerwaarde kunnen leveren voor de paardendierenartsen in het veld.

Monitoring Diergezondheid